

Basen.

Lz mehkega gnezda je padel še ves gol in komaj na glavi z mahom pokrit mladič. Padel je v blato poleg ceste in trepetal. Zeblo je revčka.

Kar pride pes, povoha in počasi lomasti proti golemu mladiču in mu pokaže vrsti ostrih zob. Še bolj je vztrepetal mladič; v tem hipu pa se zakadi prav pred pasji gobec skrbna ptica, ljubeča mati negodnega mladiča. Kakor v jadu in strahu in v vsečujoči in varujoči materinski ljubezni razšopiri krila, da zavaruje svoje dete. Razšopiri krila in se zaganja proti psu, dokler ne obleži pod pasjo taco mrtva — umorila jo je ljubezen.

Kakor v spoštovanju se je umaknil pes in odšel svojo pot.

Kolika mora biti šele ljubezen človeške matere do svojega deteta! Ob takih prilikah človek začuti, da je ljubezen vez in pogoj vsega življenja.

Bogumil Gorenjko.

Deklamovanke.

1. Kaznovani orel.

(Basen.)

Vsem ptičicam se orel roga
in jim naposled to-le de:
»Oj ptičice, perjad uboga,
čemu ste le na svetu ve!?
Zleteti nikdar ni po volji
pod sinje, lepo vam nebo,
posedate samo po polji,
kjer zrna v hrano vam rasto.
Ne gledate prav nič na mene,
kako tja gori dvigam se,
kjer veter jak oblake žene,
kako za svet ne brižam se.

Tam, gledite, v višavi daljni
teman li vidite oblak?
Tja, tja se nihče še povzpел ni,
tja prvi jaz preplovem zrak.«
Tako je orel drz govoril,
na ptičke vse prevzetno zroč,
kot rekel je, je tudi storil.
Ponosen ves na svojo moč —
že blizu je dospel oblaka,
a zdaj zabliska se močno —
ubit predrzni orel, iz zraka
pred ptice pade na zemljo!

Lucijan.

2. Kraljevič Marko in mati.

Kraljič Marko kliče svoje slugé:
»Verni moji slugé, pripeljite
urno mi iz hleva šarca konja!
Napijite ga z rdečim vinom,
z zlato ga pokrijte risovino,
da pojaham v Urvino planino!
Ti pa Bogosave, verni sluga,
mi prinesi sabljo damaščanko
in pa kalpak* z orlovim peresom!«

Šli so kraljeviča verni slugé,
izpolnili Markovo povelje — — —

Pa iz hrama stopi mati siva,
mati siva Jevrosima majka,
pa ga prosi Jevrosima majka:
»Sinko Marko, moje dete drago,
oj ne jemlji mi s seboj orožja,
oj odpaši sabljo damaščanko!
Ti si v bojih se krvi privadil,
pa bi morda kri prelival danes.
Ali danes je nedelja sveta,
in se ne spodobi za junaka,
da v nedeljo krvco bi prelival!«

* Kalpak je kosmata kapa.